

Öğrenilmiş Çaresizlik ve Zincirleri Kırarak...

İçeriği Yazan: [Cem Osman TAMTÜRK](#) [1] Zaman: Pzt, 13/05/2013 - 13:19

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

Dünyada insanlar arasındaki kargaşanın temelinde bir kısım insanların kendi egemenlikleri adına diğer insanları yönetme çabaları yatar. Bu bir kısım insanların kullandıkları taktikler zaman zaman değişmişse de araç çok fazla değişmemiştir.

Kullanılan taktikler çeşitlidir. Din, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, politik sistemler v.s. gibi birçok taktik insanlar üzerinde hegemonya kurmak adına her zamandan kullanılmaktadır. Bu kadar değişik ve çeşitli taktiğe rağmen araç tektir. Bu araç ise üretim ve ticarettir. Üretim zamana göre şekillenip yer değiştirirse de bunların ticaretini yapanlar az sayıda topluluklardır. Bunlar, aralarında hiçbir kavga ya da üstünlük çabası göstermeden inanılmaz bir uyum içinde çalışırlar ve dünyadaki milyarlarca insanı yönetirler.

Kendi içlerinde ve birbirlerine karşı şeffaf olan bu aileler (kurumlar) dışı karşı son derece kapalı ve gizlidirler. Bu konudaki çok meraklı araştırmacıların verdikleri bilgiye göre insan piramidinin tepesinde oniki aile ve sayıları bini geçmeyen yönetici vardır. Dünyadaki çok önemli kurumların yöneticilerinin her zaman başka yerlerdeki yöneticilerden olması, şaşırtıcı değildir.

Bu ticaret ağı dünyadaki her türlü olayın kendi istedikleri biçimde kurgulanmasını sağlarlar. Onların istemedikleri bir durumun meydana çıkması ya büyük savaş yıllarının sonrasına yada tesadüflere bağlıdır. Bunları da planlı ve sabırlı çalışmaları ile mümkünse kendi istedikleri biçimlere sokarlar. Hükümetler kurar ve dağıtırlar. İstediklerinde şaibesini göstere göstere kişileri yok ederler. Mesela, Keneddy, Eşref Bitlis, Uğur Mumcu gibi... Amaç kitleleri istedikleri duruma alıştırmaktır. Bazen de kitlesel katliamlar düzenlerler. (11 Eylül gibi) Amaç aynıdır. Halkı istedikleri duruma getirmek. Yani "öğrenilmiş çaresizlik" durumuna getirmek.

Öğrenilmiş çaresizlik bir nevi kabullenme durumudur. Elinizden bir şey gelmeyeceğini bilme, kabullenme ve kendinizi pasivize etme durumudur. Kontrol edemediği çevre ve olaylarla durmaksızın muhatap olan insanlar, içlerinde bulundukları durumu değiştireceklerine olan inançlarını yitirir ve özgüvenlerini kaybetmeye başlarlar. Özgüven kaybı da zamanla diğer insanlara olan güvenin yitirilmesi, isteseler değiştirebilecekleri çevre ve olaylar karşısında da pasif ve umutsuz bir hale bürünülmesi zamanla içe kapanıklık, sosyallikten soyutlanma, kendi kendine yetememe, depresyon gibi farklı boyutlara gidecek bir silsile haline de dönüşebilir.

Psikologlar bunu en güzel pire deneyi ile açıklarlar. Pirenin ne kadar zıpladığını ölçerler ve 50 cm zıpladığını görürler. Pireyi yüksekliği 30 cm olan cam kavanoza koyarlar. Kavanozun ağzını kapatırlar. Kavanozun altından ısıtırlar. Pire ısındıkça zıplar ve zıpladıkça kapağa çarpar. Bir süre sonra pire

kapağa çarpmamak için 29 cm sığar, düşer. Ama kapağa çarpmaz. Pire bunu alışkanlık haline getirdikten sonra kavanozun kapağını açarlar. Pire hala 29 cm sığıyor. Hâlbuki eskiden 50 cm sığardı. Pire bu deneyle 29 cm' den fazla sığayamayacağını öğrenir.

Bütün dünya insanını bu “öğrenilmiş çaresizlik” içine düşürmeye çalışanların kullandıkları taktikler çeşitlidir demiştik. Bunların içinde “din” çağlar boyu hiç popüleritesini kaybetmeden kullanılmıştır. Bu günde aynı güncellik ve hevesle kullanılmaktadır. İnsanları dini duygularından yakalayıp, adeta yulardan tutup sürüklercesine istedikleri yere götürmek onlar için en kolay yollardan biri haline gelmiştir.

Demokrasi de bu yollardan günümüzde sık kullanılan bir tanesidir. Sözde demokratik hükümetler kurdurulur. İnsan hakları gibi ulvi söylemler havada uçuşur ama her şey efendilerin verdiği izin kadar olur. Tepkileri azaltmak yani halkların gazını alacak davranış ve söylemlere kendi işlerine geldiği kadar izin verirler. Örneğin bütün medya kuruluşları bilinçli veya bilinçsiz onların emrindedir. Bu bakımdan halk için en çok çaba sarf eden değerli yazarlar bir bakarsınız kapı dışarı edilivermişlerdir.

Birinci dünya savaşının yıkıcı etkilerinin ardından Mustafa Kemal önderliğinde başarılı Anadolu ihtilali o ebedi yöneticilerin 11 Kasım 1938 e kadar Anadolu'ya el uzatamamasına neden olmuştur. Ancak Atatürk'ün ölümü ile birlikte İnönü esir alınıp başa geçirilmiş, din tekrar etkili biçimde kullanılmaya başlanmış ve yavaş yavaş Anadolu halkı öğrenilmiş çaresizliğe alıştırmaya başlanmıştır. Zaman zaman çizgiden çıkan olursa ya birbirine kırdırılmış, ya da asker kullanılarak başları ezilmiştir.

Günümüzde de bir yandan demokrasi, diğer yandan din halkı uyuşuk vaziyette kalması için etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Burada çok çarpıcı bir örnek vermek istiyorum. Anadolu'da yaşayan bir kısım insan için Fetullah Gülen çok büyük bir İslam savunucusu ve sözcüsüdür. Ancak bu kişi ABD de CIA kontrolünde yaşar ve ABD güvenlik birimlerinin saklamak ihtiyacı bile duymadıkları bir iş birliği sergiler. O ABD orta doğuda Müslüman milyonları katleder. Anadolu'da ki beyinleri uyuşmuş, “öğrenilmiş çaresizlik” içindeki insanların büyük çoğunluğu bu ayrıntıyı bile fark etmekten acizdir. İşte bu durumdaki insanları istedikleri bir yönetime oy vermeye ikna etmek de zor olmasa gerekir. Bu insanların beyinlerine zincir vurulmuştur.

Ancak yine de diyoruz ki, çaresizlik öğrenilebildiği gibi bütün zincirler kırılıp güçlülükte öğrenilebilir. Beyinlerimizdeki zincirleri fark edebilmek bu noktada çok önemlidir. Hayat ve koşullar sabit değildir. İnsan değişime gelişime açık bir varlıktır ve benzer durumlarda aynı sonucun alınması her zaman olası değildir. Bu noktada zincirlerimizi fark edip kırmak için çaresizlik içeren her düşüncenin üzerine gitmeli, önce beynimizi sonra ruhumuzu özgür bırakabilmeliyiz.

Özgür ruhların özgür beyinlerle birlikte özgür yaşamlara ulaşması tek arzumuzdur.

Cem Osman TAMTÜRK

cem.tamturk@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [Bilim/Kuramsal](#) [3]
- [Toplumsal](#) [4]

Kaynak URL (21/05/2024 - 07:29 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/ogrenilmis-caresizlik-ve-zincirleri-kirmak%E2%80%A6>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/cem-osman-tamturk>

[2] <mailto:cem.tamturk@politikadergisi.com>

[3] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>

[4] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>